

programját témájában és módszerében az olvasómozgalomhoz kapcsolta. Szó volt a szocialista brigádoknak az olvasómozgalomba való bekapcsolásáról is. Dán Mihályné, az SZMT könyvtár igazgatója elmondotta, hogy április közepén végigjárta a megye üzemeit, vállalatait, s a könyvtárosok és a szocialista brigádok részéről élénk érdeklődést tapasztalt. Gondot csak a könyvek kellő példányszámban való beszerzése okoz. Több szocialista brigád önerőből vállalta a viták és ankétok levezetését.

De a közművelődési könyvtárak is számitanak a szocialista brigádokra. Ismét a tamásiak kezdeményezését kell megemlíteni. Mivel a könyvtár épülete csoportfoglalkozások tartására nem alkalmas, a könyvtár a községben működő, klubhelyiséggel rendelkező KOPKA-ÁFÉSZ kulturális munkájába bekapcsolódva úgy irányította a foglalkozások témáját, hogy azok kapcsolódjanak az olvasómozgalomhoz és a szocialista brigádok kultu-

rális vállalásaihoz. A gyakorlati programok, foglalkozások megszervezését is a könyvtár végzi.

Tolna megyében sok a nemzetiségi, elsősorban a német anyanyelvű lakos. Jógosan javasolta Popovics György, a Népfrent munkatársa, hogy a megadott programhoz német nyelvű irodalmat is illesszünk. Az olvasó tehát szabadon választhat, hogy németül vagy magyarul, vagy mindkét nyelven kíván részt venni a mozgalomban. Úgy érezzük, hogy ez a kezdeményezés nagyon indokolt a megyében. Az értekezlet javasolta azt is, hogy a Tolna megyei Népujsággal közösen meghirdetett pályázati felhívásra beküldött pályamunkák közül főleg azokat értékeljük kedvezően, amelyek 30 éves fejlődésünk, szocialista építómunkánk főbb jellegzetességeit emelik ki.

Miszlai Sarolta,
a Szekszárdi Megyei Könyvtár
munkatársa

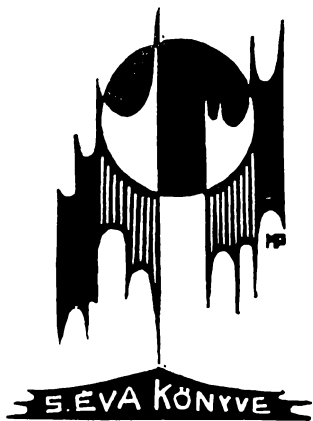
A Széchényi Könyvtár mikrofilm-szolgáltatásai

A könyvtárosegyesület pécsi vándor-gyűlésén sok szó esett a jövőről: előadások hangzottak el arról, hogy tíz, húsz, huszonöt év múlva milyen új típusú létesítményekkel fognak találkozni a könyvtári olvasók. A tervek túlnyomó része csak a mainál lényegesen kedvezőbb anyagi helyzetben, esetleg nemzetközi összefogással valósulhat meg. Már is van azonban egy olyan intézményünk, amelynél jobbat ma a futurologia sem tud ígérni, s ez a *Széchényi Könyvtár hírlapállomány-védelmi részlege*. Létre-

hozását a hírlapanyag veszélyeztetett állapota tette parancsolóan szükségessé. A többségében egyetlen példányban meglévő régi újságok facsiszolatból készült papírja ugyanis pusztulásnak indult. Félő volt, hogy néhány év vagy néhány évtized leforgása alatt teljesen tönkremegy. Megmentésére egy mód kínálkozott: az anyagot restaurálni, és az olvasók kezébe csak mikrofilmmásolatot adni.

A restaurálás és mikrofilmezés menetről, eredményeiről *Horváth Viktor* részletesen beszámolt a Könyvtáros 1974. februári számában. A munka azóta is töretlen ütemben folyik; 1974-ben 2 470 000 hírlapoldalról 1 630 000 felvétel készült. Ezek a számok azt jelentik, hogy ma már a veszélyeztetett állomány nagy részéről Budapesten, a Széchényi Könyvtárban jól olvasható mikrofilmek állnak az érdeklődők rendelkezésére.

A vidék külön gondot okoz. A közművelődési könyvtárak többségét ugyanis 1950 után alapították, s így régi hírlapállományuk meglehetősen hiányos, és a hiányok antikváriumi vásárlással nem pótolhatók. Az egyre élénkebbé váló helytörténeti kutatások viszont megkívnák, hogy például egy kaposvári olvasónak ne kelljen a fővárosba utaznia, ha az ott kiadott Délmagyarország régi számaira kíváncsi. A laboratórium rajtuk is tud segíteni. A lefényképezett újságokról felvételenként 64 fillérért bármelyik könyvtár részére szívesen készít

Meskó-Póka ex librise

pozitív olvasófilmet. A már elkészített filmekről eddig négy sokszorosított jegyzék jelent meg. Ezek felsorolják a hírlapok címét a címváltozásokkal együtt, a mellékleteket, a filmkockák számát és azt, melyik évfolyamokat filmezték le.

Felismerték-e a vidéki könyvtárak ennek a szolgáltatásnak a hasznát, küldenek-e megrendeléseket? Erről *Onódy Miklós*, a mikrofilmosztály vezetője a következőkben tájékoztatott bennünket:

— Egyre több kérés érkezik hozzánk — 1972 elejétől 1973 júliusáig 440 000 felvételt készítettünk a könyvtárak számára, 1975-ben pedig február közepéig máris 700 000 felvétellel érkezett igénylés. Megkezdtük a különgyűjteményekben őrzött kéziratok, unikumok mikrofilmzését is, s 1972 és 1974 közt több mint háromszázezer felvételt készítettünk, ebben a megoszlásban: kéziratról 77 719, régi nyomtatványról 32 213, zeneműről (kottákról, kéziratokról) 118 388, térképről 3835, színházi nyomtatványról 48 014, modern nyomtatványról 21 789, s végül plakátról 2200, összesen tehát 304 158 felvétel készült.

— Ezzel egyidejűleg szolgáljuk mind az állományvédelmet, mind a párt közművelődési határozatainak a végrehajtását. A vidéki intézmények ugyanis ezekről is kaphatnak másolatot. Így például a székszárdi kutatók felvételtől helyben hozzáférhetnek városuk szülőttének, Babits Mihálynak a kézírataihoz vagy a keszthelyiek Goldmark zeneműveire. Úgy érzem, így lényegesen csökkenteni tudjuk a vidéken élők hátrányos könyvtári ellátottságát.

— A lefényképezett ritkaságokról készült valamiféle jegyzék a nagyközönség vagy a könyvtárak számára?

— Egyelőre nem, de folyamatosan ki fogunk adni ilyeneket is. Addig a különgyűjtemények adnak róluk felvilágosítást. Ha pedig valaki olyan régi magyar könyvet vagy színházi dokumentumot kér, amelynek filmezése eddig még nem

Andruskó Károly ex librise

Andruskó Károly ex librise

történt meg, a felvételt az osztály fotólaboratóriuma soron kívül elkészíti.

— Nagyon szép elgondolás! Hasznos lenne azonban, ha egy-két régi, fontos folyóiratról sem feledkeznének meg. Tapasztalásból tudom ugyanis, hogy a fővárostól távol élő levelező hallgatók, gimnazisták hányszor keresik a Nyugat különböző számait. A budapesti könyvtárak ezeket nem tudják kölcsönadni, mert saját olvasóik is állandóan keresik őket, másodpéldányaik pedig nincsenek.

— Gondoltunk erre is. A Könyvtártudományi és Módszertani Központ már elkezdte az igényfelmérést: milyen folyóiratokat keresnek gyakran. Viszonylag rövid időn belül hozzákezdünk ehhez a munkához. Le fogunk filmezni néhány, könyvtári szempontból fontos segédkönyvet is. Távlabbi terveink szerint mintegy országos mikrofilmközpontként más könyvtárak értékes kéziratait, egyetlen példányban meglévő nyomtatványait is filmre vennék. Tudjuk, hogy ezeket nem szívesen küldik Pestre, hiszen az oda-és visszaszállítás alkalmából kár érheti a ritkaságokat. Ezért megrendeltünk egy hordozható japán felvevő gépet. Ezzel a vidéki gyűjtemények állományát a helyszínen lehet filmre venni.

Szép tervek, szép lehetőségek. A megvalósításhoz szükséges szakemberek és gépek rendelkezésre állanak. A többi a vidéki könyvtárakon múlik. Használják ki ezeket a lehetőségeket és ismertessék meg olvasóikkal is!

Vértessy Miklós